

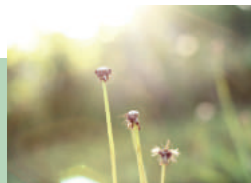
Jaar van Barmhartigheid

Inhoudelijk jaarverslag 2016

Tot ieders verrassing kondigde paus Franciscus op 8 december 2015 aan dat 2016 het Jaar van Barmhartigheid zou worden. Het verbaasde echter niemand dat deze door velen gewaardeerde paus aandacht vroeg voor dit belangrijke thema: 'Barmhartigheid is een grondhouding en een bron van vreugde, gemoedsrust en vrede.'

Volgens paus Franciscus was er nog een ander, belangrijk motief om een Jaar van Barmhartigheid af te kondigen: 'Barmhartigheid verbindt ons met het jodendom en de islam (...). Moge dit jubeljaar de ontmoeting met deze godsdiensten en met andere respectabele religieuze tradities bevorderen. Moge het jaar ons motiveren om de dialoog aan te gaan en elkaar beter te leren kennen en begrijpen.'

Natuurlijk hebben wij ons binnen de Beweging ook laten inspireren door deze woorden. We hebben de oproep serieus genomen en geprobeerd deze te laten doorklinken in onze activiteiten, zoals in het ontmoetingsprogramma *Passie voor Compassie*. Het Jaar van Barmhartigheid heeft er ook toe geleid dat de Beweging enkele malen gevraagd is om een inleiding te verzorgen. Aan die verzoeken hebben we altijd graag gehoor gegeven.

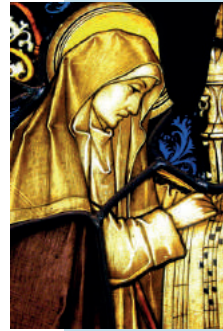

Programmatische innovaties

In 2016 organiseerden we voor de eerste keer het ontmoetingsprogramma *Passie voor Compassie*. Met dit meerdaagse programma willen we jongeren van 20 tot 35 jaar met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden samenbrengen. In de overtuiging dat je vanuit compassie, barmhartigheid en mededogen kunt zoeken naar verbinding en vriendschap.

Er zagen meer programmatische vernieuwingen in 2016 het daglicht. Samen met de Zusters van Liefde zijn we gestart met een ontdekkings-tocht naar vrouwelijke gestalten van barmhartigheid. Het eerste reisdoel bestond uit een drieluik *Vrouwelijke mystici als leermeesters van barmhartigheid*.

Op de volgende pagina's staat een overzicht van alle programma's die de Beweging met succes in 2016 heeft georganiseerd. Natuurlijk lukte niet alles. Helaas is er bijvoorbeeld geen vervolg gekomen op de geslaagde summer school in 2015, waarin Vlaamse en Nederlandse studenten zich verdiepten in levenskunst en leiderschap.

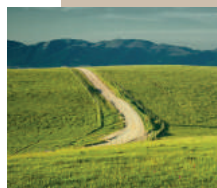

9 tot en met 16 april Retrairereis Assisi

In 2016 werd voor de laatste keer onder de vlag van de Beweging de 8-daagse retraite naar Assisi georganiseerd. Franciscus was daarbij onze gids en inspirator. Negen deelnemers stonden stil bij essentiële levensvragen en bezochten de plekken waar keerpunten in Franciscus' leven plaatsvonden. Voor verschillende deelnemers betekende deelname aan dit programma op hun beurt een keerpunt in hun (werkzaam) leven. De retraitsereis naar Assisi werd alle jaren verzorgd door Bart Schalkx en Anne Derks. In de toekomst zal Bart dat blijven doen vanuit zijn bedrijf Oorsprong, zie www.bartschalkx.nl.

Lia Hesemans deelt haar ervaring van deze reis met ons. Hieronder enkele zinnen uit haar verhaal; het hele verslag staat op de website: <http://www.barmhartigheid.nl/activiteiten/mijn-retraite-in-assisi/>

Franciscus zoekt zijn werkelijke bestemming door steeds opnieuw te luisteren naar zijn eigen ervaringen, naar zijn eigen waarheid. Je maakt er contact mee door naar binnen te keren met je aandacht. Vanuit de stille onderzoek je jezelf, uit liefde voor jouw waarheid op dat moment. Zonder oordeel. Waar ben je trouw aan? Dit is de rode draad van deze retraite. We zijn stil en maken ruimte voor zelfonderzoek. Individueel of in een klein groepje. We luisteren naar

elkaar met een open houding. We geven geen feedback en discussiëren niet.'

4 juni

Verdiepingsdag *Barmhartigheid als Kompas*

Hoe kan ik in barmhartigheid staande blijven in onrustige tijden? Dit was de vraag die centraal stond tijdens deze verdiepingsdag met Hein Stufkens. Na een inleiding ging hij met de 42 deelnemers in gesprek over hoe je barmhartigheid als kompas kunt gebruiken. Juist ook op momenten dat we bang zijn en niet meer weten wat we moeten doen.

'Zoals een moeder haar enig kind met haar eigen leven beschermen zal zo dient men voor alle wezens een grenzeloos hart te cultiveren.'

Boeddha

12 juni

Zinnige Zondag *Verhalen rond barmhartigheid*

In samenwerking met Kloosterhotel ZIN heeft de Beweging Zinnige Zondagen georganiseerd. Onder leiding van Jos van Genugten en Mirjam Dirx stond deze zondag in het teken van verhalen en barmhar-

tigheid. De deelnemers delfden hun eigen ervaringen met barmhartigheid op. Met een aantal aanwijzingen uit de verteltraditie kwamen de deelnemers tot een nieuw, eigen verhaal.

Ontdekkingsreis *Vrouwelijke gestalten van barmhartigheid*

Samen met de Zusters van Liefde is de Beweging in 2016 gestart met een ontdekkingsreis naar vrouwelijke gestalten van barmhartigheid. Het projectteam bestond uit: Marie-Thérèse Brinkmann, Mariëtte Kinker, Annemieke Wiercx en Jeske Denissen.

De ontdekkingsreis bestond uit drie onderdelen:

1 Het drieluik *Vrouwelijke mystici als leermeesters van barmhartigheid* in 2016. De drie afzonderlijke, interactieve lezingen over Teresa van Avila door Marijke Rijpkema (22 juni), Hadewijch door Loet Zwart (8 september) en Hildegard von Bingen door Kitty Bouwman (19 oktober) werden gehouden in het ontmoetingscentrum van de zusters in Tilburg en waren allemaal drukbezocht.

2 De ontmoeting met hedendaagse vrouwen die barmhartigheid handen en voeten geven en daarmee een voorbeeld zijn voor velen (2017).

3 Een inspiratiebijeenkomst *Ontmoet Maria, Maria ontmoet*, een ontdekkingsstocht naar de onderbelichte kwaliteiten van Maria (2017).

'Barmhartigheid is een ander geluid, een tegengeluid: bewogen in de wereld staan.'

'Ik ben iedere dag steeds weer oprecht nieuwsgierig naar die ander. Die ander en ik zijn hetzelfde.'

'Wat Maria is, welk mysterie zij in zich draagt, dat kun je niet zomaar zeggen.'

'Als mens heb je een verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor mensen die het minder hebben.'

Uit: *Ontmoet Maria, Maria ontmoet* (journal)

25 september

Verdiepingsdag Lijden Verlichten

Tijdens deze verdiepingsdag heeft Marinus van den Berg zijn levenservaringen met lijden gedeeld. *Wat is het lijden dat in mijn leven gezien wil worden? Durf ik het echt in de ogen te zien? Hoe kan dit lijden worden verlicht? Als het lijden bij me blijft, hoe kan ik het er dan bij uthouden?* Aan de hand van deze reflectieve vragen gingen de deelnemers met elkaar in gesprek. Naast het aandachtig luisteren en spreken was

er ook ruimte voor individuele bezinning met muziek en meditatie.

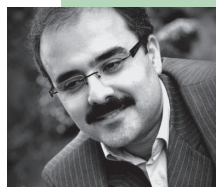
4 tot en met 6 november

Ontmoetingsweekend *Passie voor Compassie*

Na een grondige voorbereiding werd eind 2016 het eerste ontmoetingsweekend georganiseerd voor jonge mensen in de leeftijd van 20 tot 35 jaar. Deelnemers uit diverse levensovertuigingen en ook seculiere jongeren kwamen samen rond het thema compassie, barmhartigheid en mededogen, als sleutelbegrippen in alle levensbeschouwelijke tradities. De Beweging vindt het belangrijk om samen te zoeken naar wat ons bindt. Waarbij we niet voorbijgaan aan de verschillen, maar met elkaar daarover in dialoog gaan, met respect voor ieders overtuiging. Zodat niet alleen het begrip over en weer toeneemt, maar ook de onderlinge betrokkenheid groeit.

Aan dit eerste ontmoetingsweekend namen christelijke, joodse, islamitische en seculiere deelnemers deel. Enis Odaci, Erik Borgman en Anne-Maria van Hilst leverden een inhoudelijke bijdrage, respectievelijk vanuit islamitische, christelijke en joodse zijde.

'Het is en blijft nodig om dit soort ontmoetingen te organiseren, omdat het nog steeds niet voor iedereen vanzelf-

sprekend is om iemand tegen het lijf te lopen die anders denkt, gelooft of een andere levenservaring en -houding heeft.'

deelnemer

Dit eerste weekend en de geplande weekenden in 2017 en 2018 zijn mede mogelijk gemaakt door financiële steun van onder andere het Kansfonds, Porticus en Konferentie Nederlandse Religieuzen (Projecten in Nederland). Het programmateam bestond in 2016 uit Johanna Tanja, Chantal Tieleman, Broer Huitema, Fokke Wouda en Henk-Jan Hoefman.

Het belang van communicatie

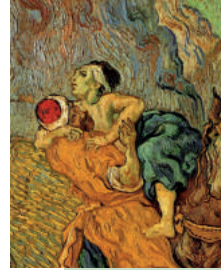
Naast de programma's hebben we veel werk gemaakt van het verder verbeteren van de communicatie. Na een succesvolle lancering van de vernieuwde website in 2015 verscheen begin 2016 de eerste editie van de inspiratiekrant. De groeiende groep volgers, participanten en sponsors kreeg de kleurrijke krant in 2016 drie keer toegestuurd. In eigentijdse beeld-taal brachten we barmhartigheid dichterbij en probeerden het meer alledaags te maken. Vooral de ervaringsverhalen spraken tot de verbeelding en lezers lieten ons weten de kranten zeer te waarderen. Het vernieuwingsproces van de communicatie, dat in 2014 was ingezet, werd hiermee afgerond.

Regiokringen als kampvuren in het land

De verschillende regiokringen organiseerden ook in 2016 weer diverse ontmoetingen en activiteiten, als

aanvulling op de landelijke programmering. De kringen kunnen gezien worden als kampvuren in jouw regio waaraan je je kunt warmen. Mensen sluiten zich aan om geestverwanten te treffen en inspiratie op te doen voor de alledaagse beoefening van barmhartigheid. Iedereen is welkom! In 2016 waren er enkele regiokringen actief: kring Tilburg, kring Den Bosch, kring Utrecht, kring Amsterdam en kring Breda.

Organisatie in beweging

Op 1 juni 2016 is Fie Gommers na zeven jaar afgezwaaid als coördinator op het bureau van de Beweging. Ze heeft zich altijd met hart en ziel ingezet, maar zoals ze zelf zei bij haar afscheid: 'Ik kan mijn werk met dankbaarheid loslaten en overdragen aan mijn opvolger.' Chantal Tieleman nam van haar het stokje over.

Na vele jaren bevlogen inzet hebben we eind 2016 afscheid genomen van Astrid Kraal als bestuurslid van de Beweging.

Financiën in beeld

De fiscus heeft dit jaar de Beweging van Barmhartigheid de ANBI-status toegekend. Schenkingen aan Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's) zijn fiscaal aftrekbaar. Voor ons vrijwilligerswerk is dat een welkome ondersteuning.

De financiële jaarcijfers vind je (ook) op www.barmhartigheid.nl onder het kopje *missie*.

'Mijn deur staat open voor mijn vrienden. Maar wat geef ik aan een vreemde? Een plek om stil te kunnen staan.'

Uit: Voor de nacht van Sara Kroos

